10.1_Opening of Insolvency Proceedings_november_2013_KY_bg

Понятието „несъстоятелност" има няколко значения: 1) правен институт от правни норми, уреждащи обществените отношения, възникващи в случаите, когато търговец не може да заплаща задълженията си; 2) правно състояние, при което търговецът има ограничени възможности за участие в стопанския оборот и не може да се разпорежда с имуществото си и 3) особен вид съдебно производство за универсално принудително изпълнение с цел удовлетворяването на кредиторите на търговец, който е неплатежоспособен. Производство по несъстоятелност се открива и при свръхзадълженост на дружество с ограничена отговорност, акционерно дружество или командитно дружество с акции. В настоящата статия се спираме именно на съдебното производство по несъстоятелност.

Неплатежоспособен е търговец, който не е в състояние да изпълни изискуемо парично задължение по търговска сделка или публичноправно задължение към държавата и общините, свързано с търговската му дейност или задължение по частно държавно вземане. Законът посочва, че щом длъжникът е спрял плащанията, се предполага, че той е изпаднал в неплатежоспособност. Неплатежоспособност може да бъде налице и когато длъжникът е платил или е в състояние да плати частично или изцяло само вземанията на отделни кредитори.

Свръхзадълженост е налице, когато имуществото на едно търговско дружество не е достатъчно, за да покрие паричните му задължения.

По българското право производството по несъстоятелност може да бъде проведено само по отношение на лица, които са търговци.

Производството по несъстоятелност започва с подаването на писмена молба до компетентния окръжен съд по седалището на търговеца. Молбата може да бъде подадена от самия търговец чрез представляващото го лице, от негов кредитор, както и от Националната агенция за приходите, когато става въпрос за публичноправно задължение или за задължение по частно държавно вземане. Откриването на производство по несъстоятелност поради свръхзадълженост може да бъде поискана и от член на управителния орган на търговското дружество, както и от неговия

CR legal DL 2018. Всички права запазени.

ликвидатор.

Има и особени случаи, при които правилата на несъстоятелността са неприложими. Не се открива производство по несъстоятелност на търговец – публично предприятие, което упражнява държавен монопол или е създадено с особен закон. Отношенията, свързани с неплатежоспособността на този вид търговци, се уреждат с отделен закон. Производството по несъстоятелност на банка или застрахователно дружество протича по реда на отделен закон, а общите правила се прилагат, само доколкото в отделния закон не е уредено друго.

С цел защита на интересите на кредиторите, законът позволява налагането на предварителни обезпечителни мерки – назначаване на временен синдик, налагане на запор, възбрана или други обезпечителни мерки, спиране на изпълнителните дела, с изключение на образуваните по реда на ДОПК, запечатване на помещения, оборудване, превозни средства и др.

Следващият етап от производството е свързан с установяването на действителното състояние на търговеца, неговото имущество и задължения. Проверяват се коефициентите на ликвидност, на финансова автономност и коефициента на задлъжнялост. Когато съдът констатира, че търговецът е в състояние на свръхзадълженост или неплатежоспособност, съдът постановява решение, с което определя началната й дата, открива производство по несъстоятелност, назначава временен синдик, допуска обезпечителни мерки, определя датата на първото събрание на кредиторите. В хипотезата, когато е очевидно, че продължаването на производството ще увреди масата на несъстоятелността, съдът може да обяви длъжника в несъстоятелност и да прекрати дейността му едновременно с решението за откриване на производство по несъстоятелност или по-късно, но преди да е изтекъл срокът за предлагане на план за оздравяване.

Когато наличното имущество е недостатъчно, съдът обявява неплатежоспособността, съответно свръхзадължеността, допуска обезпечителни мерки, постановява прекратяване на дейността, обявява длъжника в несъстоятелност и спира производството. Спряното производство може да бъде възобновено в срок до една

CR legal DL 2018. Всички права запазени.

година, ако е налице достатъчно имущество. Ако възобновяване не бъде поискано, съдът прекратява производството по несъстоятелност и постановява заличаване на длъжника от търговския регистър.

Ако съдът установи, че затрудненията на длъжника са временни или че той разполага с имущество, достатъчно за покриване на задълженията, без опасност за интересите на кредиторите, съдът отхвърля молбата за откриване на производство по несъстоятелност. В този случай длъжникът има право на обезщетение, ако кредиторът е действал умишлено или с груба небрежност.

Ако е открито производство по несъстоятелност, следват действия по организиране на управлението на масата на несъстоятелността, установяване на кредиторите на длъжника, провеждат се първото и следващите събрания на кредиторите. Има възможност за предлагане на оздравителен план. Ако оздравителен план не е предложен или не е приет или утвърден, съдът обявява длъжника в несъстоятелност и следва осребряване на имуществото му.

Производството по несъстоятелност се прекратява с решение на съда, когато са изплатени задълженията или масата на несъстоятелността е изчерпана. Дружеството може да не бъде заличено, ако са удовлетворени всички кредитори и е останало имущество.

CR legal DL 2018. Всички права запазени.